1100-1BO15, rok akademicki 2020/21

OPTYKA GEOMETRYCZNA I INSTRUMENTALNA

dr hab. Rafał Kasztelanic

Wykład 3

Propagacja światła

Zasada Huygensa

- Każdy punkt ośrodka, do którego dotarło czoło fali można uważać za źródło nowej fali kulistej.

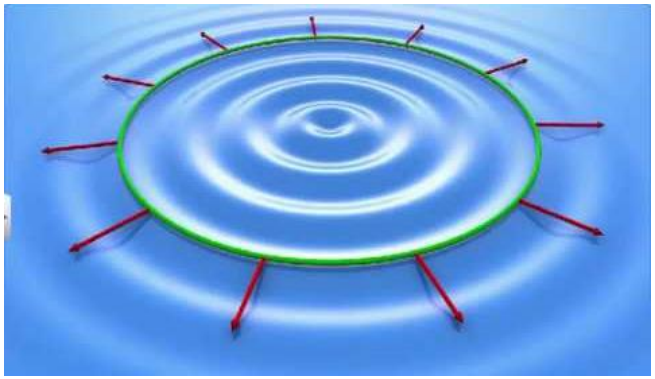

CBSE Class 12 Physics, Wave Optics – 1

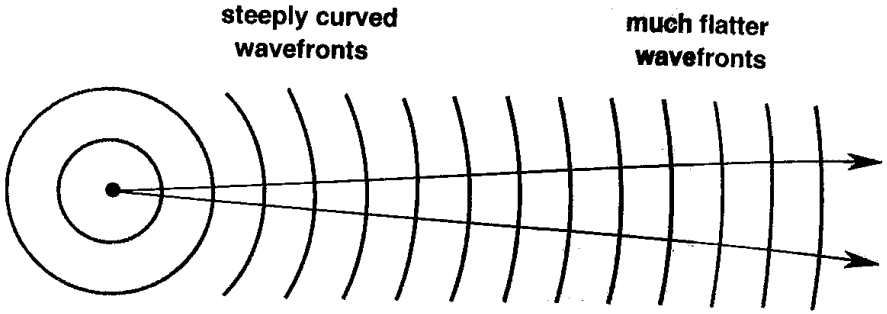

www.slideshare.net

Propagacja światła

Zasada Huygensa

- Każdy punkt ośrodka, do którego dotarło czoło fali można uważać za źródło nowej fali kulistej.

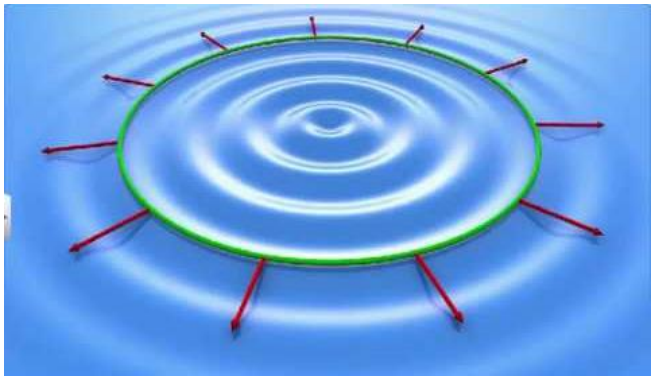

CBSE Class 12 Physics, Wave Optics – 1

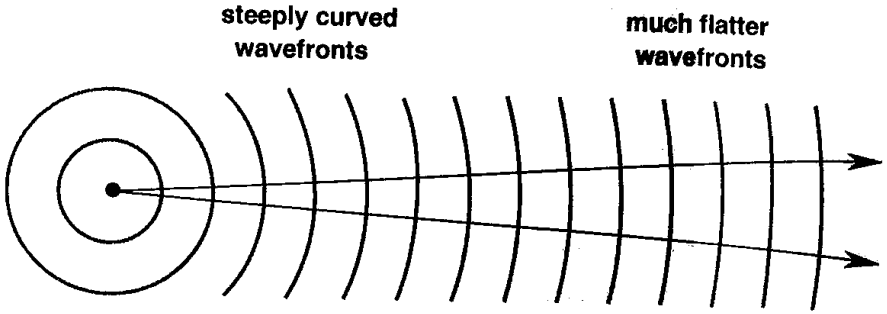

www.slideshare.net

- Fale te (fale cząstkowe) interferują ze sobą, tworząc wypadkową powierzchnię falową

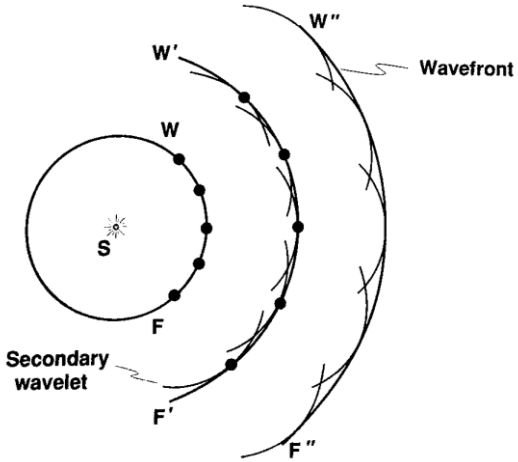

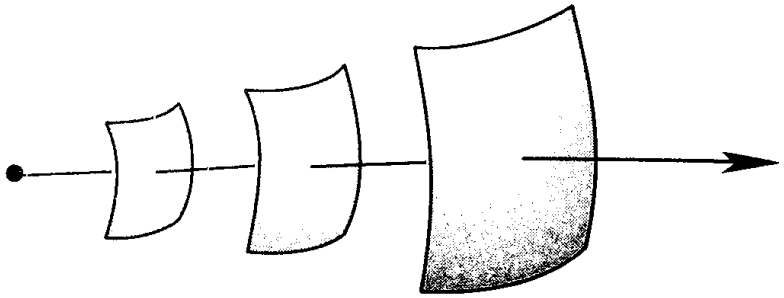

Propagacja światła

Zasada Huygensa

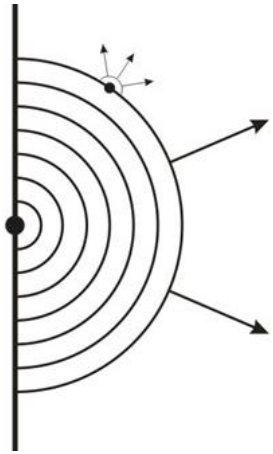

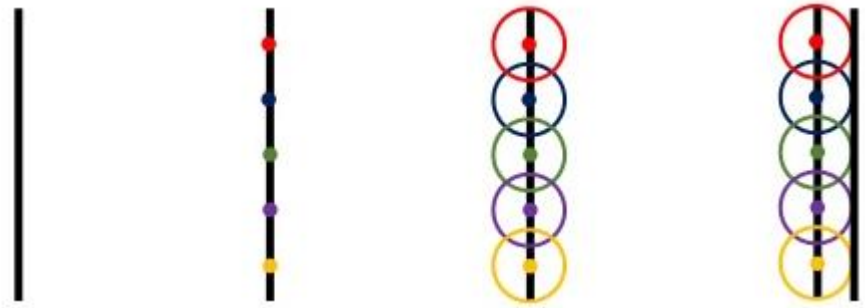

Propagacja światła

Zasada Huygensa

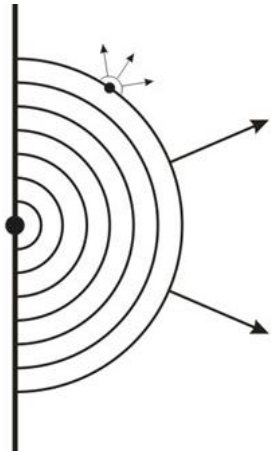

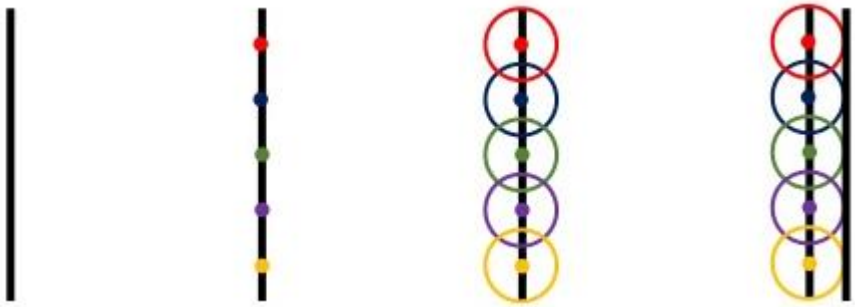

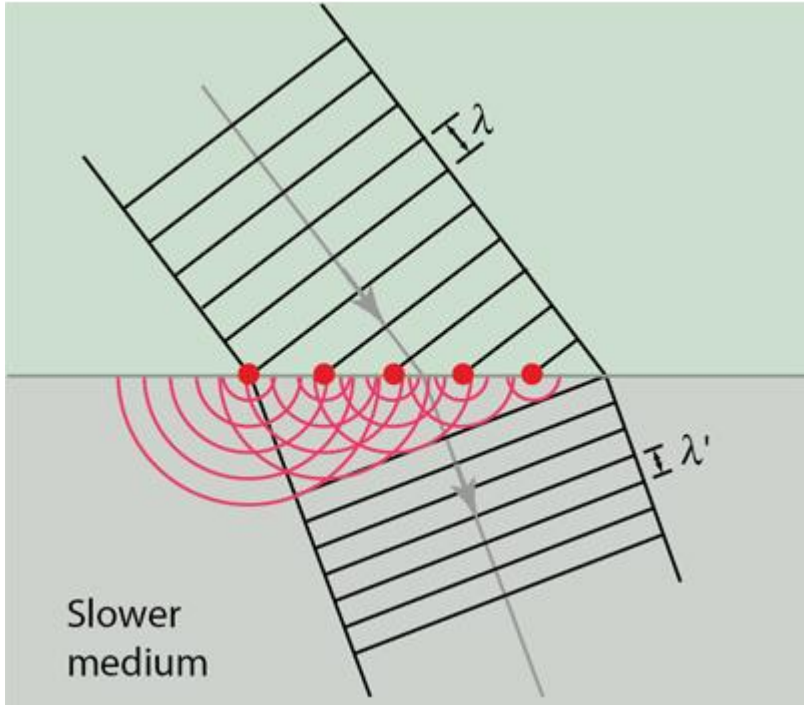

hyperphysics.phy-astr.gsu.edu

Propagacja światła

Zasada Fermata

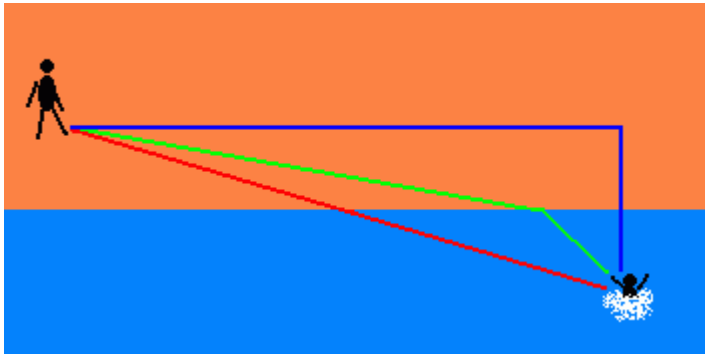

www.quora.com

Promień świetlny poruszając się między dwoma punktami przebywa najkrótszą możliwie drogę optyczną, czyli taką, na której przebycie potrzebuje minimalnego czasu.

Powstawanie cienia

punktowe źródło światła

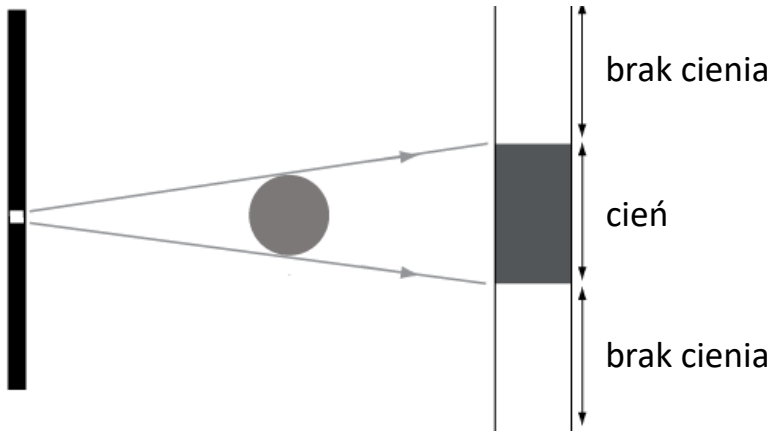

Powstawanie cienia

punktowe źródło światła

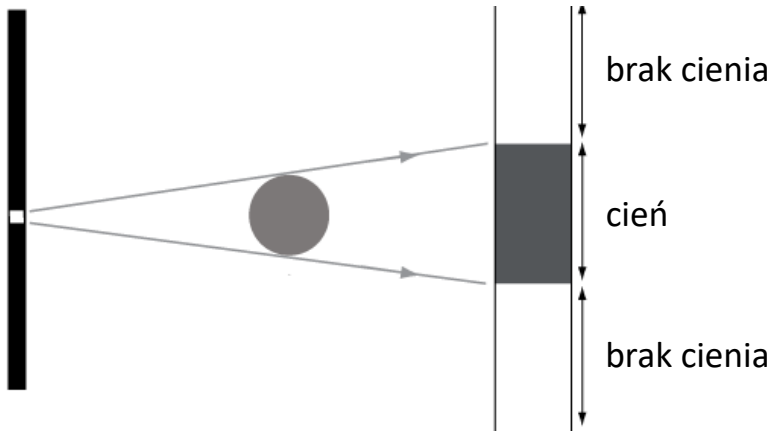

rozciągłe źródło światła

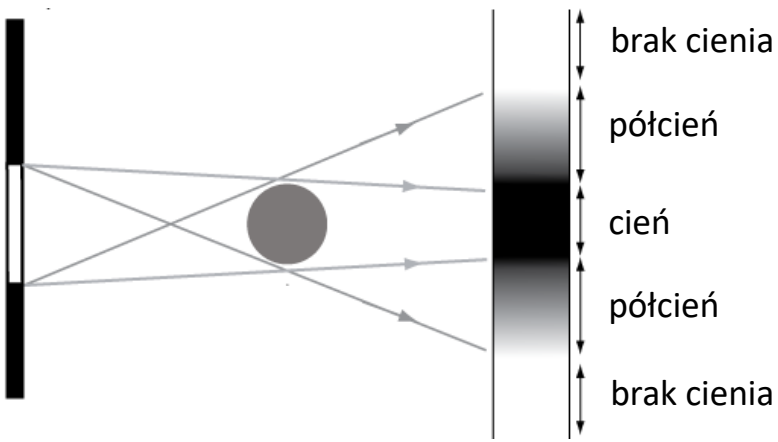

www.animations.physics.unsw.edu.au

Propagacja światła

Optyka promieni – ray tracing

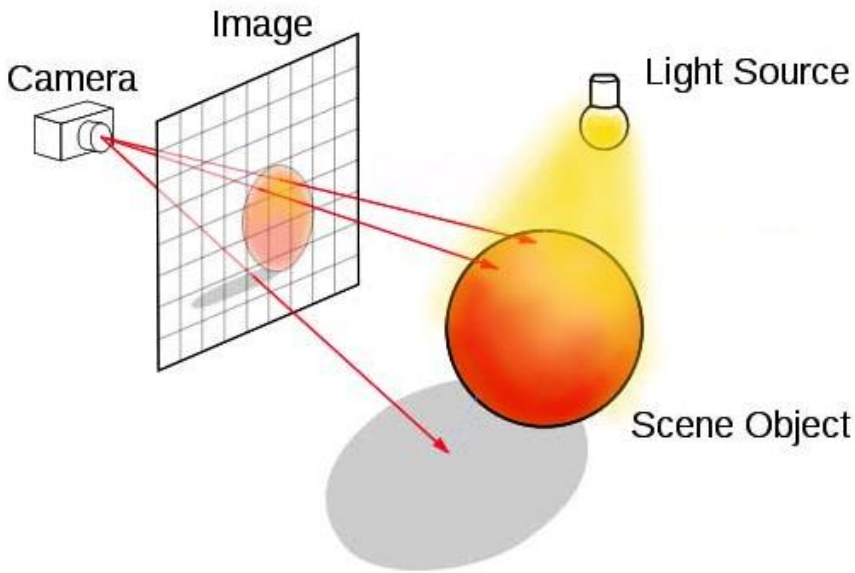

sites.google.com/site/tiffanycinglis/fun-stuff/cs-girls-ray-tracing-workshop

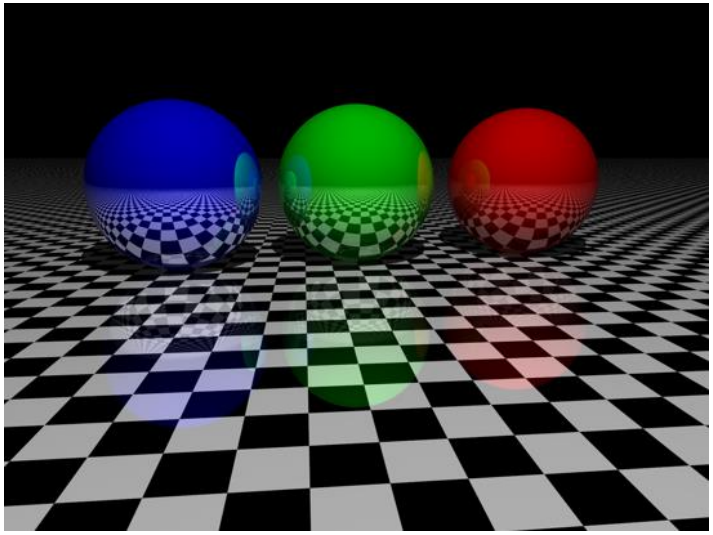

pl.wikipedia.org

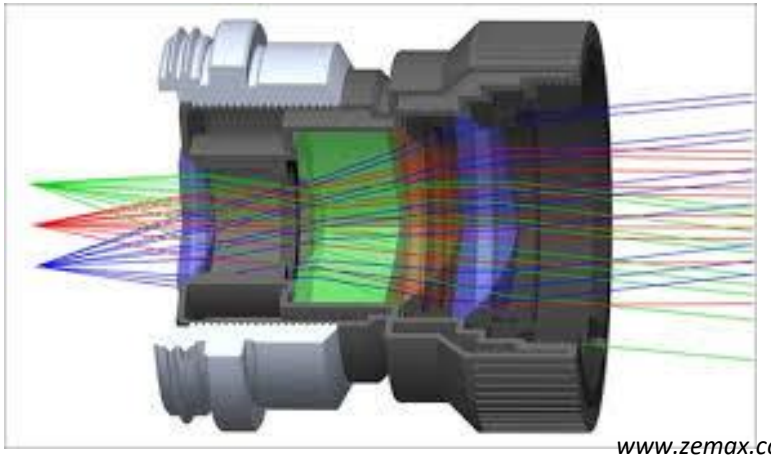

www.zemax.com

Propagacja światła

Optyka promieni

- Promień — linia wskazująca kierunek rozchodzenia się energii promieniowania, prostopadła do *powierzchni falowej*
- Wiele zjawisk optycznych nie wymaga analizy światła jako fali elektromagnetycznej i do ich opisu wystarcza operowanie pojęciem promienia świetlnego, który jest odbijany lub załamywany na różnych powierzchniach
- W optyce geometrycznej zwykle zaniedbujemy zjawiska pochłaniania fali
- Zakładamy, że długość fali e-m jest bardzo mała w porównaniu z rozmiarami elementów tworzących analizowany układ optyczny
- Wiązka światła jest obiektem rzeczywistym. Analiza propagacji wiązki polega na analizie biegu promieni ją tworzących
- Pęk promieni — wiązka promieni wychodząca (przechodząca) z jednego punktu
- Droga optyczna $L = n \cdot \textit{droga geometryczna}$

$$L = \int n \, ds$$

równanie eikonału

Załamanie i odbicie światła

Promień padający i promień odbity/załamany leżą w jednej płaszczyźnie

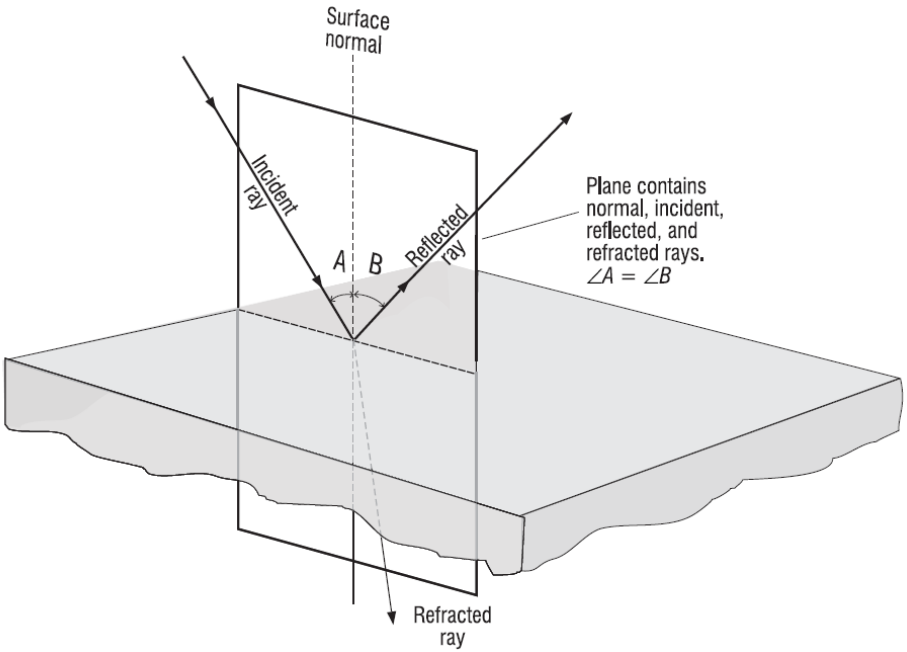

L.S. Pedrotti, Fundamentals of Photonics

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła – z zasady Huygensa

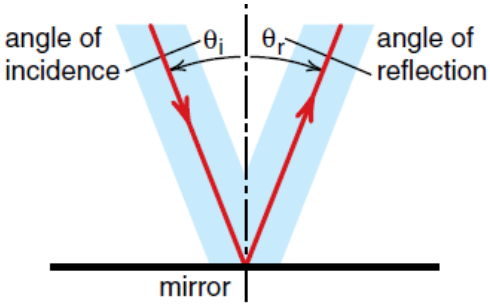

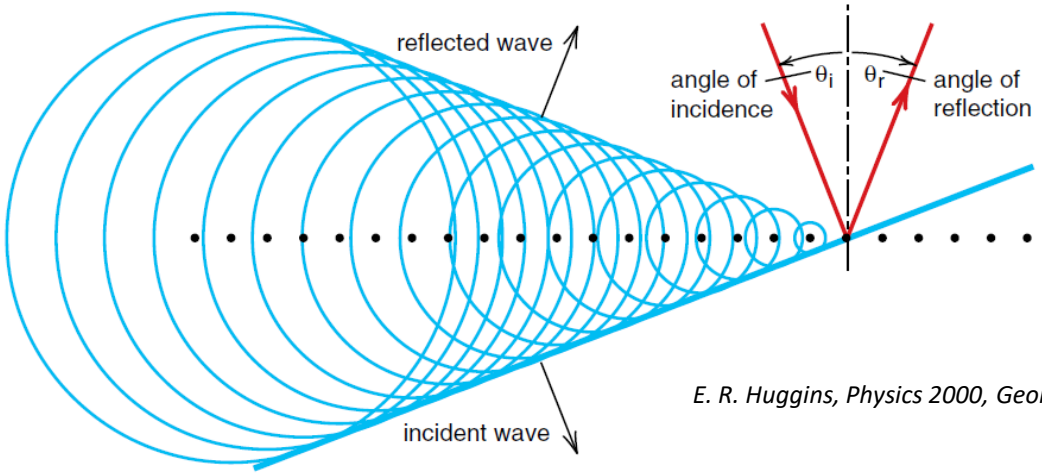

E. R. Huggins, Physics 2000, Geometrical Optics

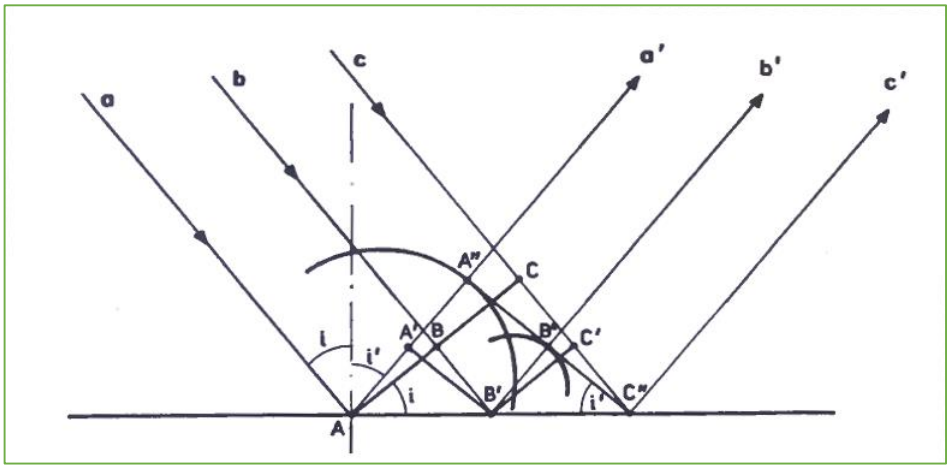

i = CAC'' = AC''A'' = i'

J. Nowak, M. Zając, Optyka kurs elementarny

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła – z zasady Fermata

Spośród wielu możliwych dróg, światło biegnie po takiej, aby czas poruszania się po niej był ekstremalny (zwykle najkrótszy)

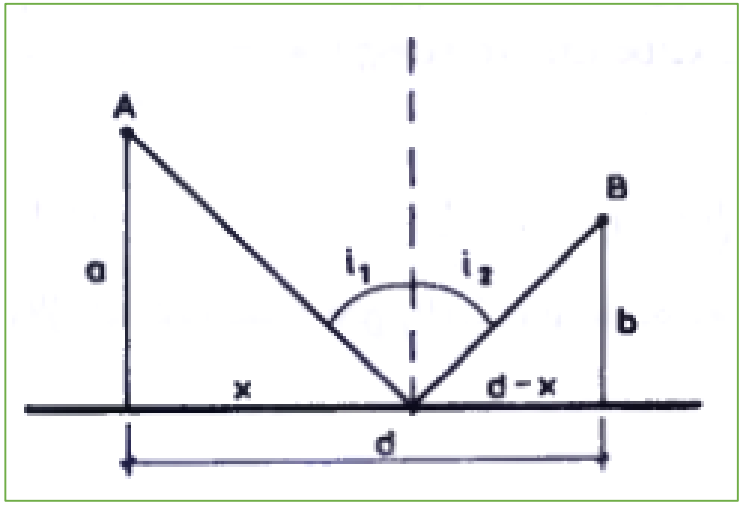

J. Nowak, M. Zając, Optyka kurs elementarny

$$\delta L = \delta \int_A^B n\, ds = 0$$

$$L = n\left(\sqrt{a^2 + x^2} + \sqrt{b^2 + (d-x)^2}\right)$$

$$\frac{dL}{dx} = n\left[\frac{1}{2\sqrt{a^2+x^2}}2x + \frac{1}{2\sqrt{b^2+(d-x)^2}}2(d-x)(-1)\right] = 0$$

$$\frac{x}{\sqrt{a^2+x^2}} = \frac{d-x}{\sqrt{b^2+(d-x)^2}}$$

$$\sin(i_1) = \sin(i_2)$$

$$i_1 = i_2$$

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła

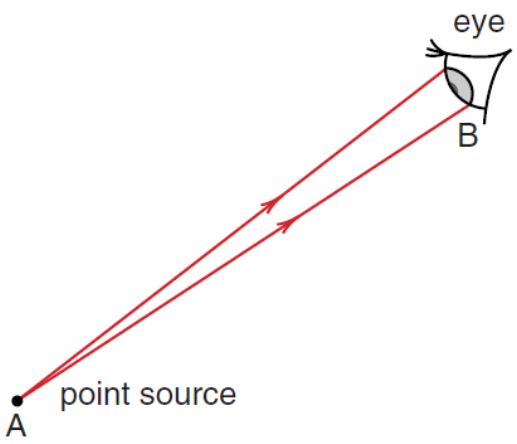

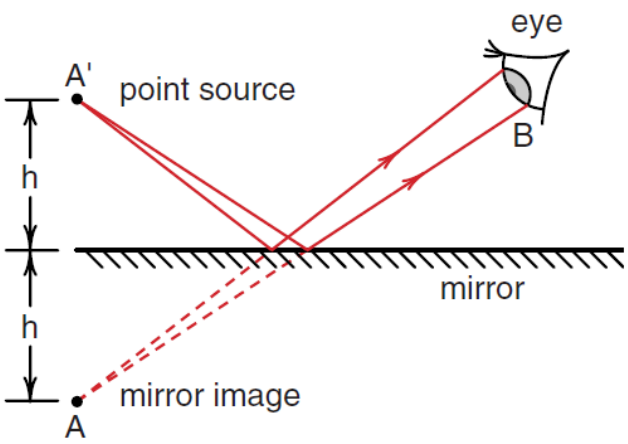

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła

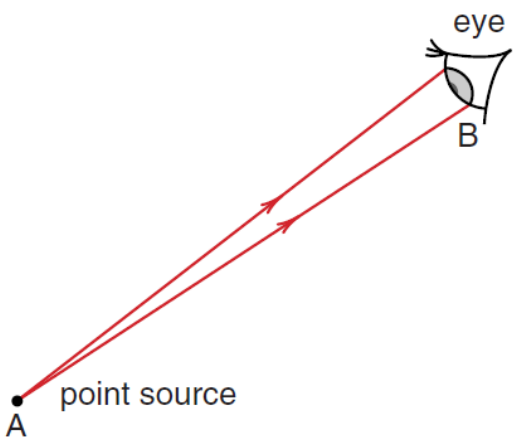

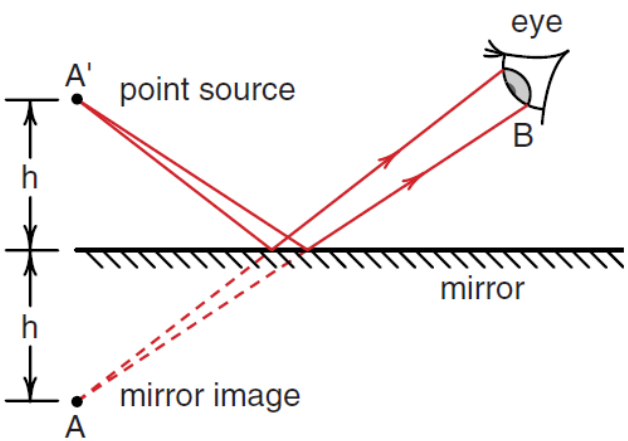

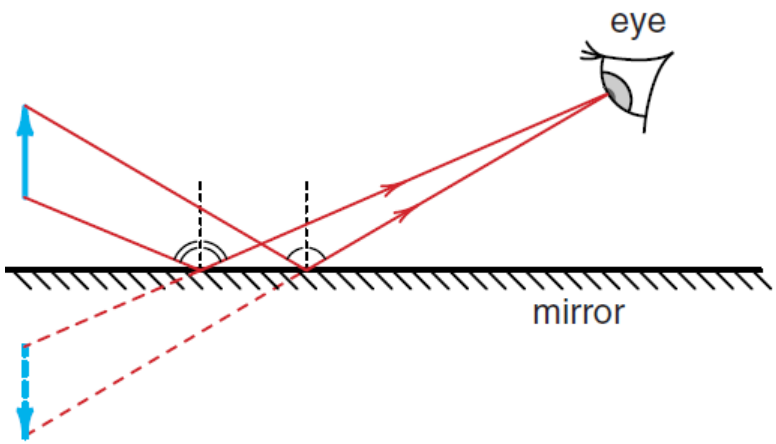

góra-dół

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła

góra – dół

lewo – prawo

przód – tył

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła – corner reflector

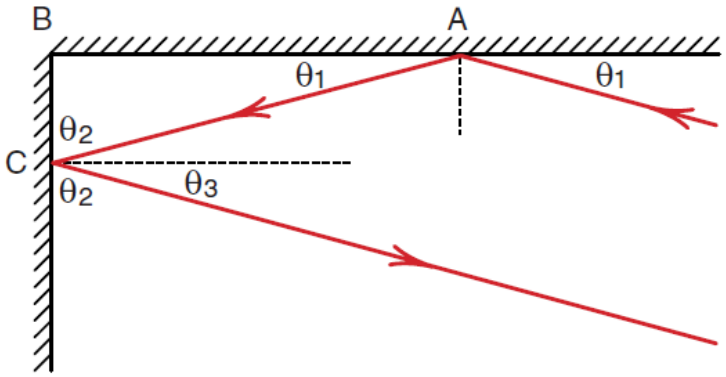

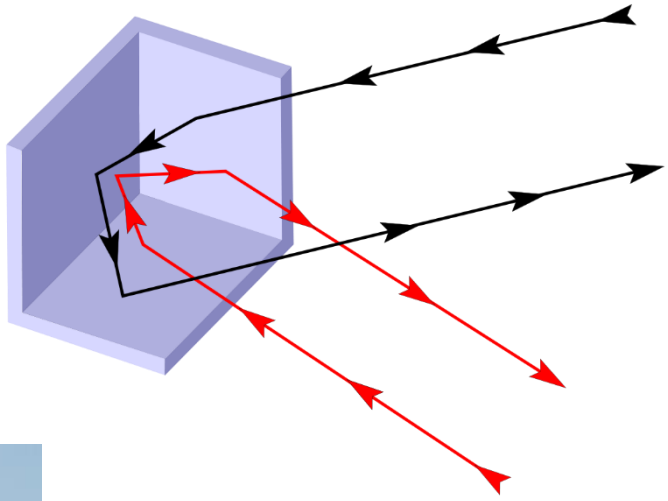

en.wikipedia.org/wiki/Corner_reflector

Załamanie i odbicie światła

Światło na granicy ośrodków

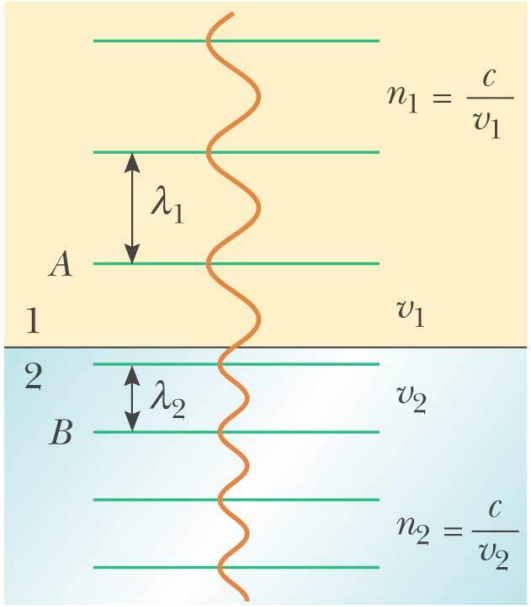

icecube.wisc.edu

$$\frac{\lambda_1}{\lambda_2} = \frac{v_1}{v_2} = \frac{c/n_1}{c/n_2} = \frac{n_2}{n_1}$$

Załamanie i odbicie światła

Załamania światła – z zasady Huygensa

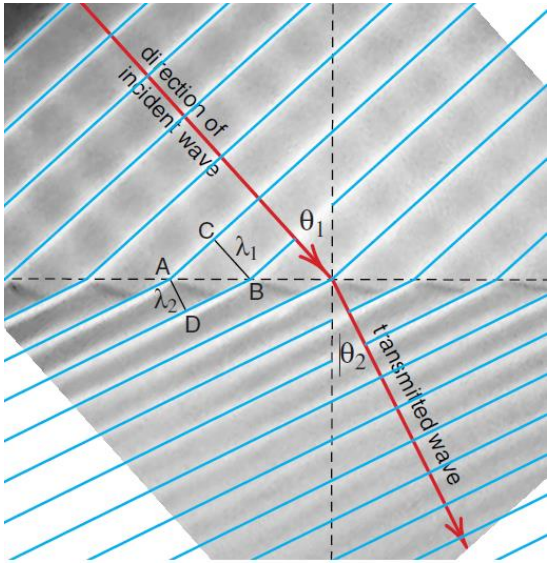

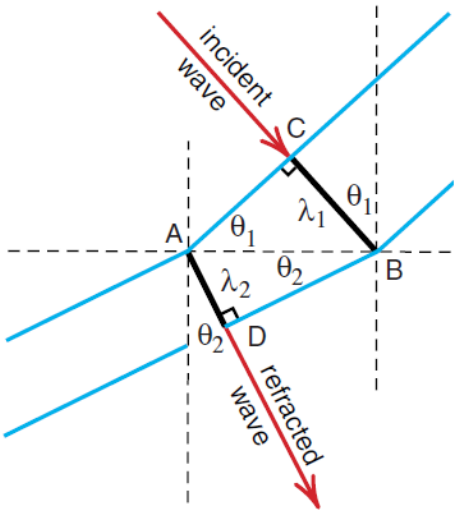

$$\lambda_1 = \overline{AB}\,\sin(\theta_1) = \frac{\lambda_0}{n_1}$$

$$\lambda_2 = \overline{AB}\,\sin(\theta_2) = \frac{\lambda_0}{n_2}$$

Prawo Snella

$$\frac{\sin(\theta_1)}{\sin(\theta_2)} = \frac{n_2}{n_1}$$

$$n_1\,\sin(\theta_1) = n_2\,\sin(\theta_2)$$

E. R. Huggins, Physics 2000, Geometrical Optics

Załamanie i odbicie światła

Załamanie światła – z zasady Fermata

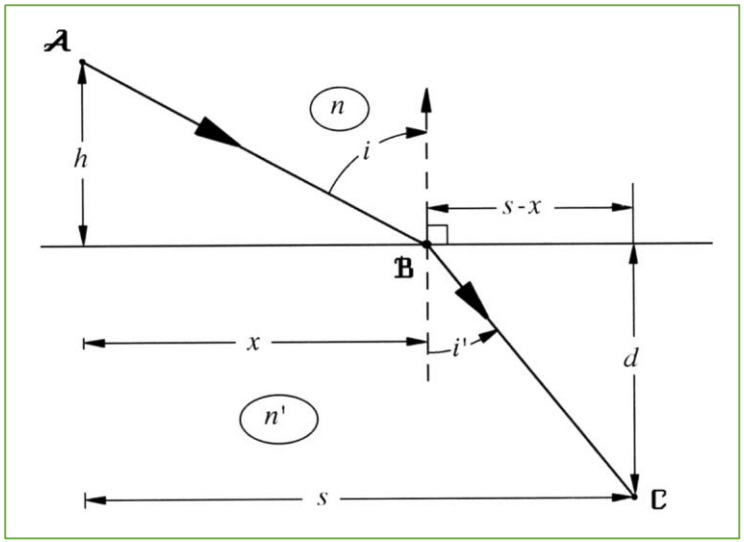

J. Nowak, M. Zając, Optyka kurs elementarny

$$S = vt \quad \rightarrow \quad t = \frac{S}{v}$$

$$t = \frac{\sqrt{h^2 + x^2}}{v} + \frac{\sqrt{d^2 + (s-x)^2}}{v'}$$

$$t = \frac{n\sqrt{h^2 + x^2} + n'\sqrt{d^2 + (s-x)^2}}{c}$$

$$dt/dx = 0$$

$$\frac{nx}{\sqrt{h^2 + x^2}} - \frac{n'(s-x)}{\sqrt{d^2 + (s-x)^2}} = 0$$

$$\sin(i) = \frac{x}{\sqrt{h^2 + x^2}}; \quad \sin(i') = \frac{(s-x)}{\sqrt{d^2 + (s-x)^2}}$$

Prawo Snella

$$\frac{\sin(i)}{\sin(i')} = \frac{n'}{n}$$

$$n \sin(i) = n' \sin(i')$$

Załamanie i odbicie światła

Załamanie światła – metoda Younga

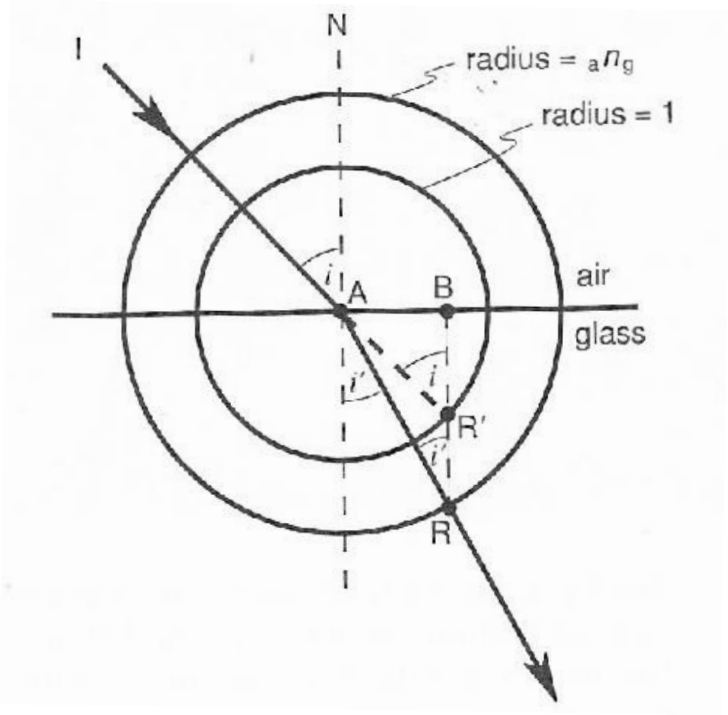

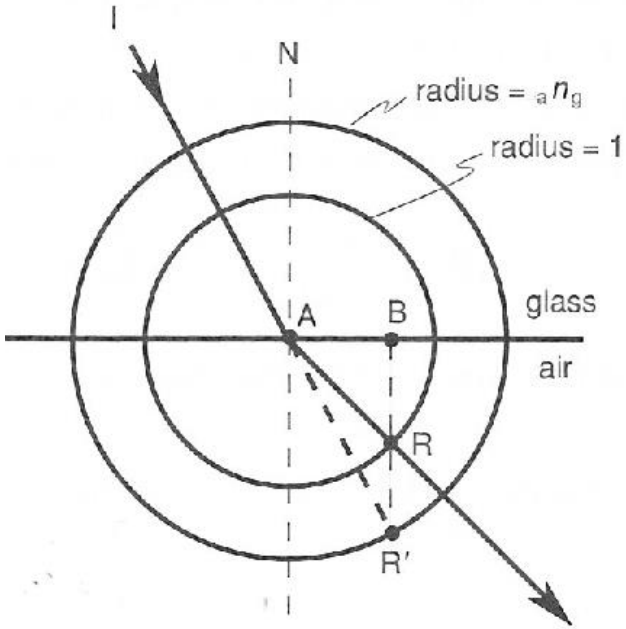

Prawo Snella

$$\frac{\sin(i)}{\sin(i')} = \frac{AB/AR'}{AB/AR} = \frac{AR}{AR'} = \frac{n_g}{1} = n_g$$

Załamanie i odbicie światła

Optyka geometryczna - aksjomaty

- Światło w ośrodku jednorodnym propaguje się po liniach prostych – promieniach
- Bezwzględny współczynnik załamania $n = \frac{c}{v}$, gdzie *v* – prędkość światła w danym ośrodku
- Gdy promień przechodzi z ośrodka o bezwzględnym współczynniku załamania n_1 do ośrodka o bezwzględnym współczynniku załamania n_2 *to ulega załamaniu:*
  - Promień padający i promień załamany leżą w jednej płaszczyźnie
  - Spełnione jest prawo Snella: $n_1 \sin(\alpha) = n_2 \sin(\beta)$
- Przy odbiciu obowiązuje prawo odbicia:
  - Promień padający i promień odbity leżą w jednej płaszczyźnie
  - Kąt odbicia równy jest kątowi padania: $\alpha = \beta$

Załamanie i odbicie światła

Optyka geometryczna - aksjomaty

- Światło w ośrodku jednorodnym propaguje się po liniach prostych – promieniach
- Bezwzględny współczynnik załamania $n = \frac{c}{v}$, gdzie *v* – prędkość światła w danym ośrodku
- Gdy promień przechodzi z ośrodka o bezwzględnym współczynniku załamania n_1 do ośrodka o bezwzględnym współczynniku załamania n_2 *to ulega załamaniu:*
  - Promień padający i promień załamany leżą w jednej płaszczyźnie
  - Spełnione jest prawo Snella: $n_1 \sin(\alpha) = n_2 \sin(\beta)$
- Przy odbiciu obowiązuje prawo odbicia:
  - Promień padający i promień odbity leżą w jednej płaszczyźnie
  - Kąt odbicia równy jest kątowi padania: $\alpha = \beta$

Optyka geometryczna – ograniczenia

- Brak zależności od długości fali – dyspersja
- Z promieniem nie jest związana moc światła – podział mocy na granicy ośrodków
- Nie wyjaśnia zjawisk dyfrakcji, interferencji, polaryzacji

Załamanie i odbicie światła

Całkowite wewnętrzne odbicie (TIR)

- Przy przechodzeniu światła z ośrodka o większym n_1 do ośrodka o mniejszym n_2, może nastąpić sytuacja, gdy kąt załamania jest równy lub większy niż 90^0, co znaczy, że światło nie może przedostać się przez granicę ośrodków.
- Zjawisko to nazywa się **całkowitym wewnętrznym odbiciem** i jest powszechne w przyrodzie oraz szeroko wykorzystywane w technice.
- TIR (ang. *Total Internal Reflection*)

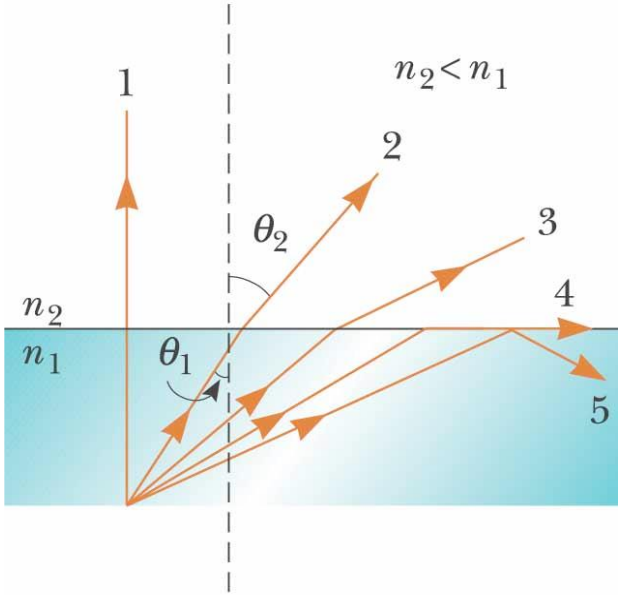

$$\frac{\sin(\theta_1)}{\sin(\theta_2)} = \frac{n_2}{n_1}$$

$$\sin(\theta_2) = \frac{n_1}{n_2}\sin(\theta_1) > 1$$

Promień 4 – kąt graniczny

Załamanie i odbicie światła

Całkowite wewnętrzne odbicie (TIR)

blogs.cisco.com

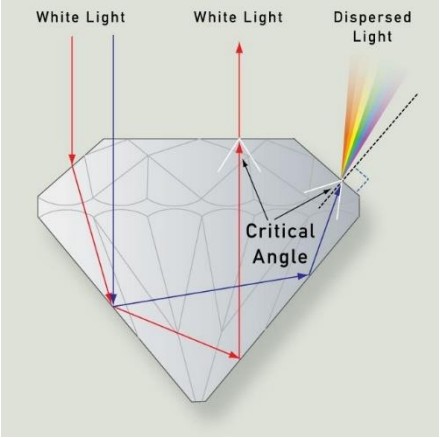

www.askiitians.com

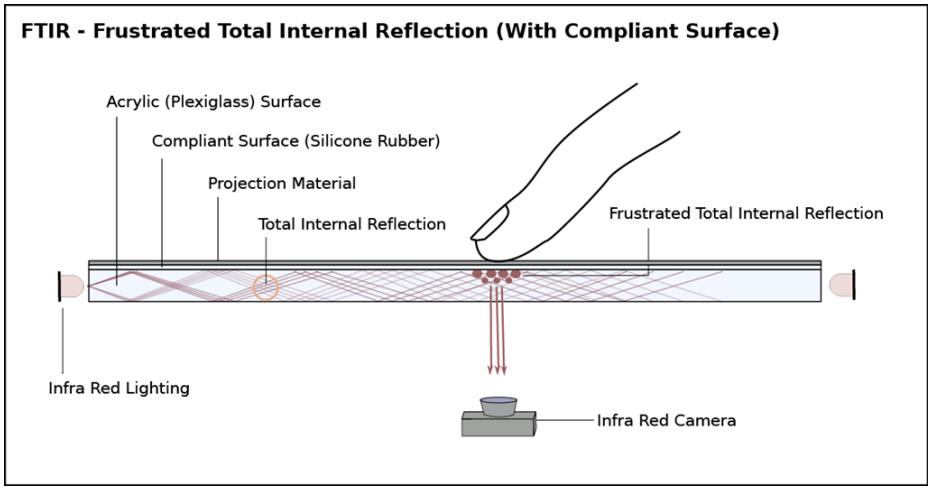

sethsandler.com

Załamanie i odbicie światła

Całkowite wewnętrzne odbicie (TIR)

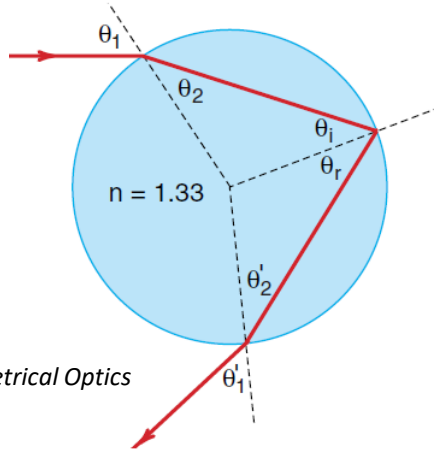

E. R. Huggins, Physics 2000, Geometrical Optics

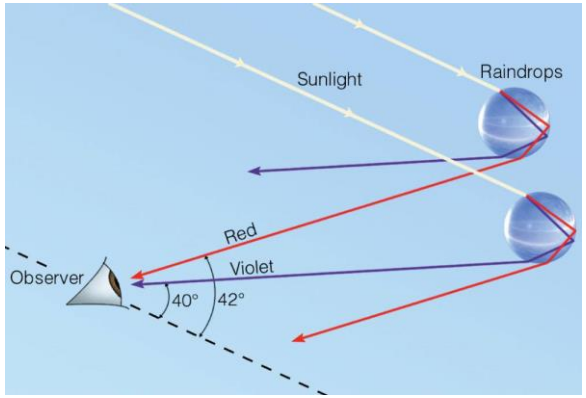

esfsciencenew.wordpress.com

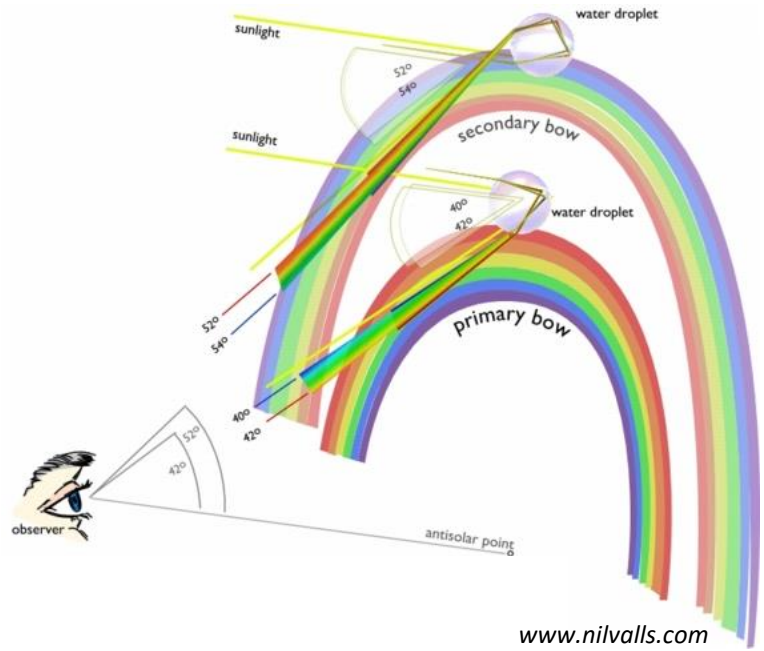

www.nilvalls.com

www.tapeciarnia.pl

Załamanie i odbicie światła

Całkowite wewnętrzne odbicie (TIR)

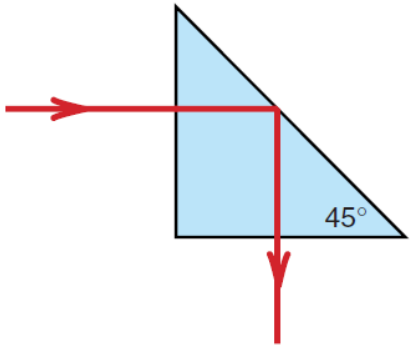

E. R. Huggins, Physics 2000, Geometrical Optics

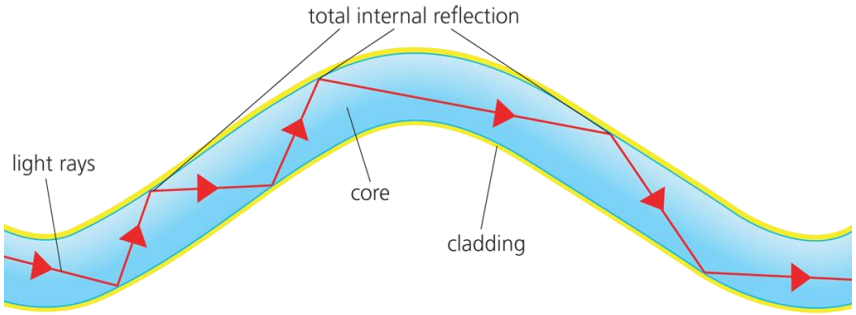

connect.collins.co.uk

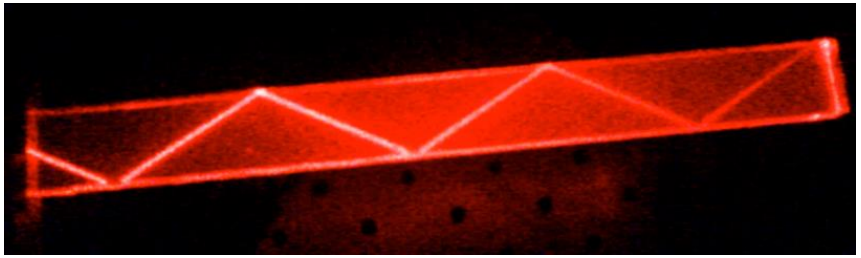

intl.siyavula.com

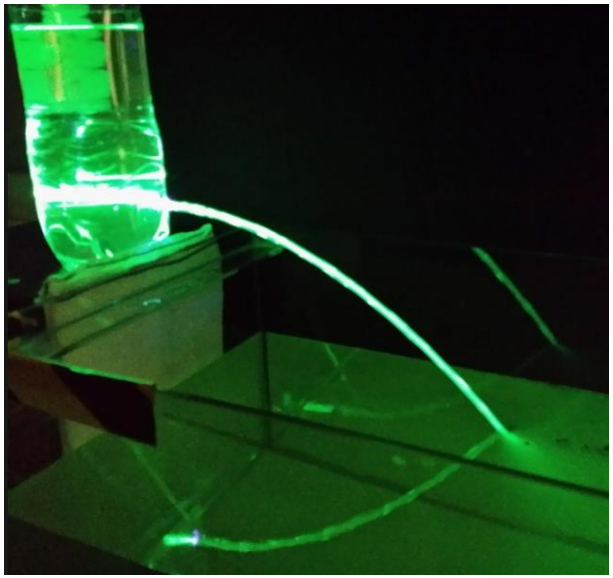

steemit.com

Propagacja światła w ośrodku niejednorodnym

GRIN – GRadient INdex optics

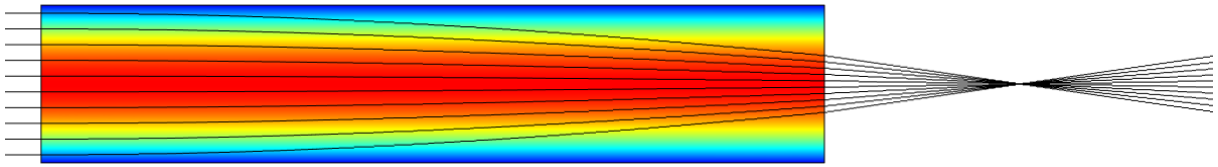

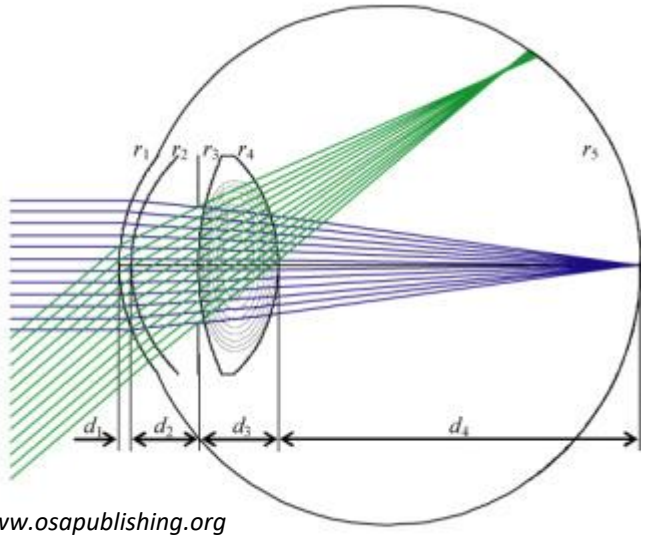

www.osapublishing.org

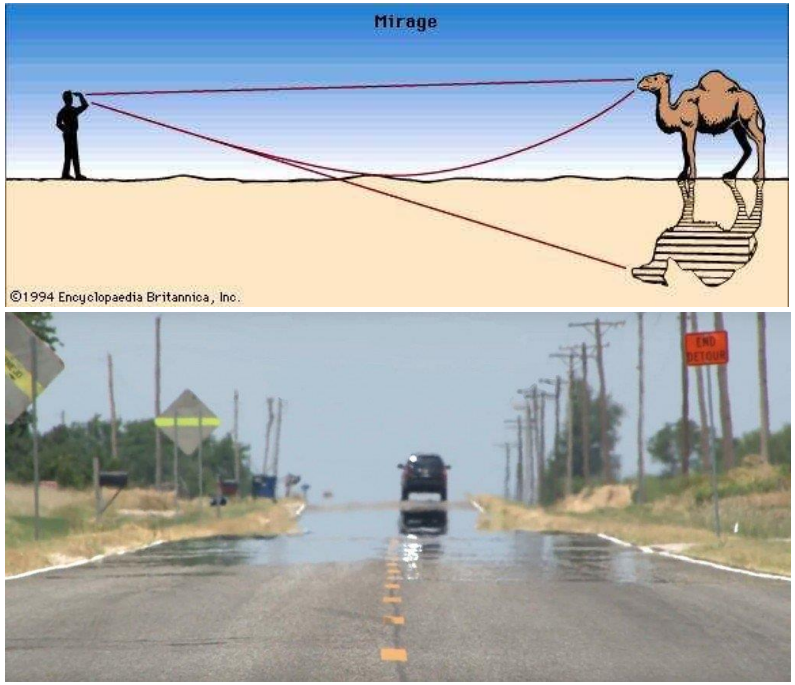

www.scienceabc.com

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła na granicy ośrodków – wzory Fresnela

- Wzory Fresnela wskazują, jaka część energii padającej fali światła jest odbita na granicy ośrodków o różnym współczynniku załamania.
- Współczynniki odbicia R_s i R_p zależą od polaryzacji światła.

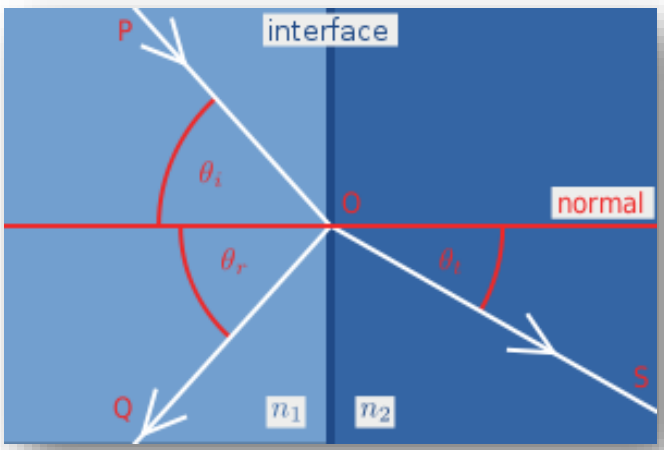

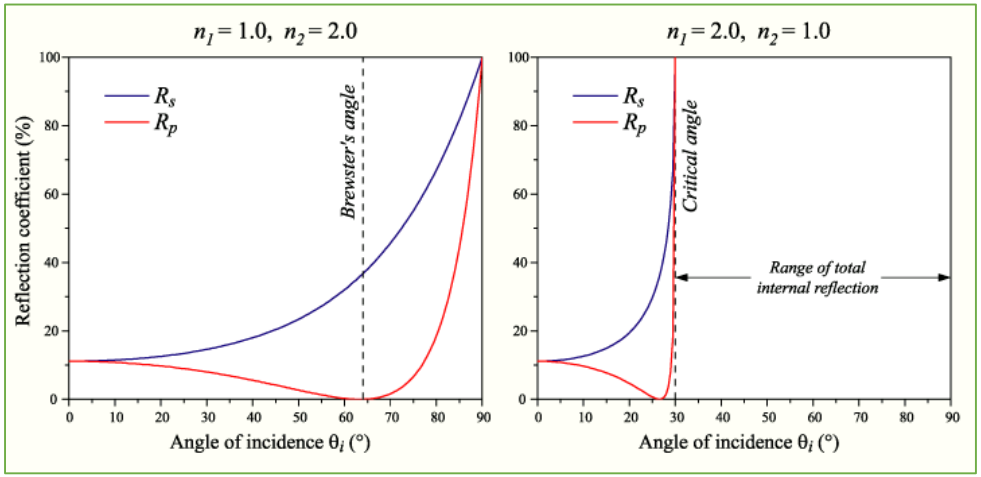

$$R_s = \left[\frac{\sin(\theta_t - \theta_i)}{\sin(\theta_t + \theta_i)}\right]^2 = \left(\frac{n_1 \cos\theta_i - n_2 \cos\theta_t}{n_1 \cos\theta_i + n_2 \cos\theta_t}\right)^2 = \left[\frac{n_1 \cos\theta_i - n_2\sqrt{1 - \left(\frac{n_1}{n_2}\sin\theta_i\right)^2}}{n_1 \cos\theta_i + n_2\sqrt{1 - \left(\frac{n_1}{n_2}\sin\theta_i\right)^2}}\right]^2$$

$$R_p = \left[\frac{\tan(\theta_t - \theta_i)}{\tan(\theta_t + \theta_i)}\right]^2 = \left(\frac{n_1 \cos\theta_t - n_2 \cos\theta_i}{n_1 \cos\theta_t + n_2 \cos\theta_i}\right)^2 = \left[\frac{n_1\sqrt{1 - \left(\frac{n_1}{n_2}\sin\theta_i\right)^2} - n_2 \cos\theta_i}{n_1\sqrt{1 - \left(\frac{n_1}{n_2}\sin\theta_i\right)^2} + n_2 \cos\theta_i}\right]^2$$

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła na granicy ośrodków – wzory Fresnela dla małych kątów

- Łatwo zauważyć, że dla małych kątów różnica współczynnika odbicia dla różnych polaryzacji staje się mała, czyli obie polaryzacje są odbijane niemal jednakowo.
- Im większa różnica współczynników załamania, tym większe odbicie.

$$R = \left[\frac{(n_1 - n_2)}{(n_1 + n_2)}\right]^2$$

$$\left.\begin{aligned} n_1 &= 1.0 \\ n_2 &= 1.5 \end{aligned}\right\} \rightarrow R = 0{,}04$$

$$\left.\begin{aligned} n_1 &= 1.0 \\ n_2 &= 1.9 \end{aligned}\right\} \rightarrow R = 0{,}096 \approx 10\%$$

Załamanie i odbicie światła

Odbicie światła na granicy ośrodków – kąt Brewstera

Kat pomiędzy promieniem odbitym i załamanym wynosi =2π

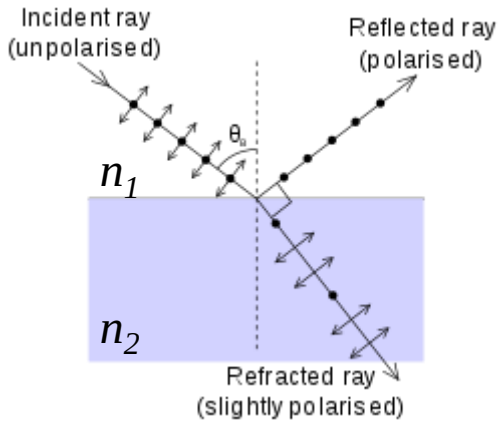

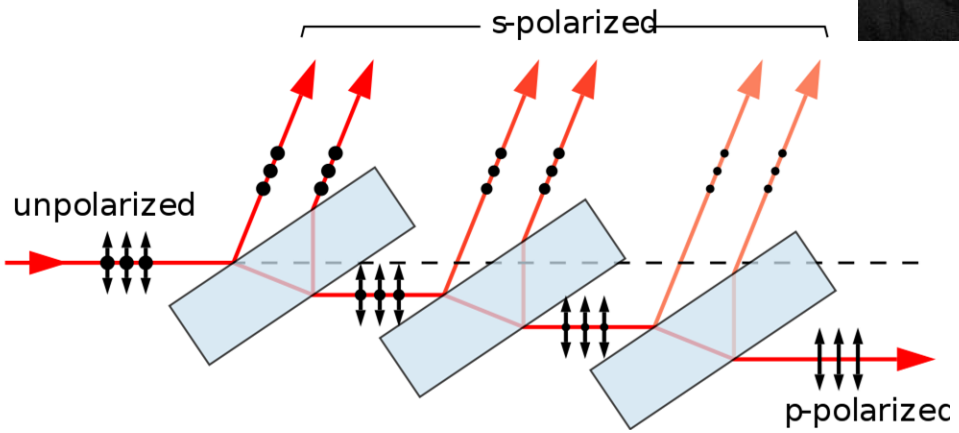

$$tg\theta = \frac{n_2}{n_1}$$

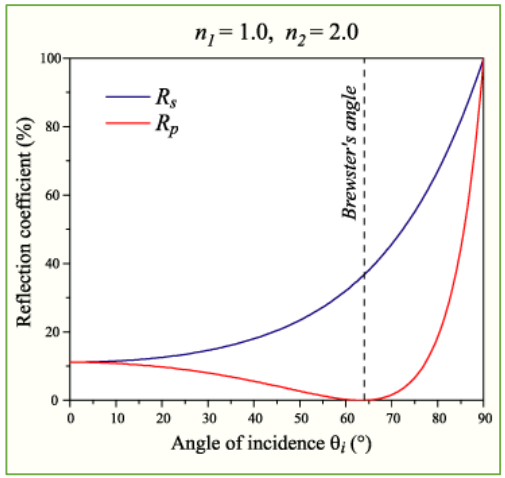

commons.wikimedia.org

Płytka płasko-równoległa

Płytka płasko-równoległa:

- najprostszy element optyczny
- wprowadza przesunięcie promienia światła Δ, bez zmiany kierunku propagacji
- Przesunięcie Δ zależy od współczynnika załamania materiału, z którego jest wykonana płytka
- Dla światła polichromatycznego następuje dodatkowo rozszczepienie światła, spowodowane dyspersją

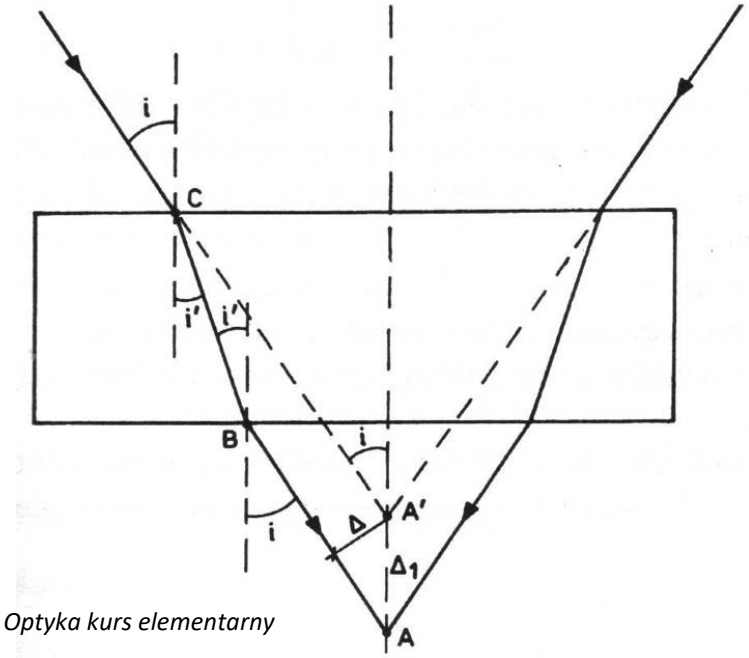

$$\Delta = d \sin i \left(1 - \frac{\cos i}{\sqrt{n^2 - \sin^2 i}} \right)$$

$$\Delta_1 = d \left(1 - \frac{\cos i}{\sqrt{n^2 - \sin^2 i}} \right)$$

Dla malych i: $\boxed{\Delta_1 \approx d \left(1 - \frac{1}{n} \right)}$

Podniesienie obrazu

J. Nowak, M. Zając, Optyka kurs elementarny

Płytka płasko-równoległa

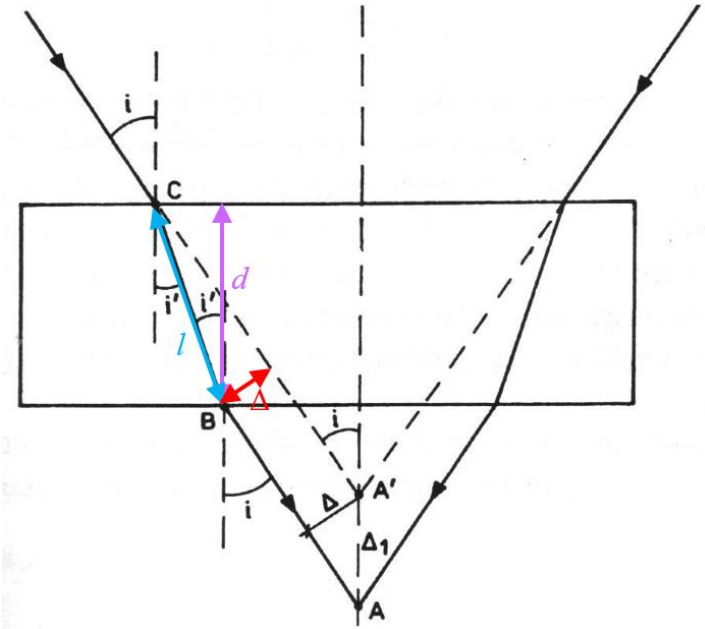

z prawa załamania:

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow \sin\beta = \frac{\sin\alpha}{n}$$

$$i \equiv \alpha$$

$$i' \equiv \beta$$

Płytka płasko-równoległa

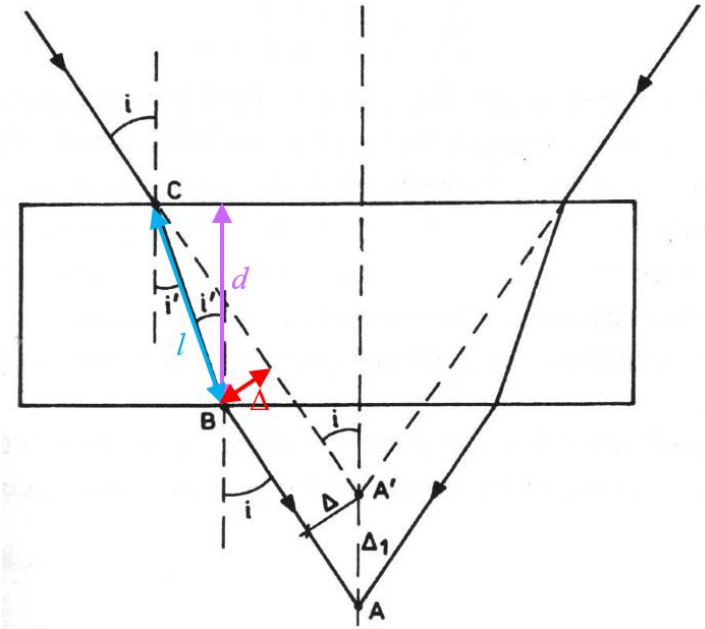

z prawa załamania:

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow \sin\beta = \frac{\sin\alpha}{n}$$

z „jedynki trygonometrycznej”:

$$\cos\beta = \sqrt{1-\sin^2\beta} = \sqrt{1-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \sqrt{\frac{n^2}{n^2}-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}$$

$$i \equiv \alpha$$

$$i' \equiv \beta$$

Płytka płasko-równoległa

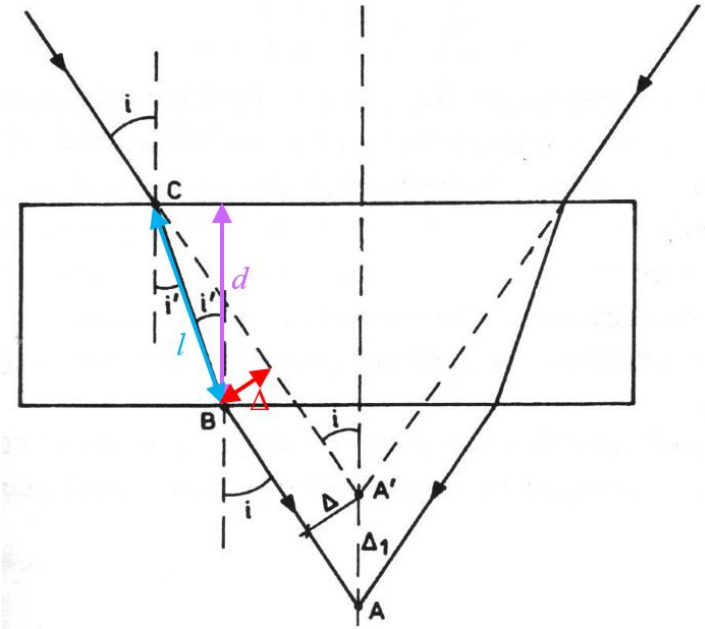

$$i \equiv \alpha$$

$$i' \equiv \beta$$

z prawa załamania:

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow \sin\beta = \frac{\sin\alpha}{n}$$

z „jedynki trygonometrycznej”:

$$\cos\beta = \sqrt{1-\sin^2\beta} = \sqrt{1-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \sqrt{\frac{n^2}{n^2}-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}$$

z trójkątów:

$$\frac{d}{l} = \cos\beta \Rightarrow l = \frac{d}{\cos\beta}$$

Płytka płasko-równoległa

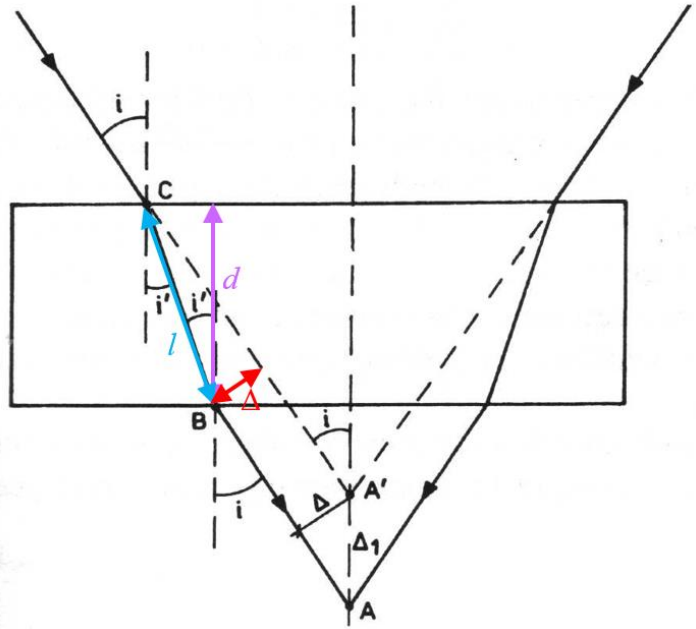

$$i \equiv \alpha$$

$$i' \equiv \beta$$

z prawa załamania:

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow \sin\beta = \frac{\sin\alpha}{n}$$

z „jedynki trygonometrycznej”:

$$\cos\beta = \sqrt{1-\sin^2\beta} = \sqrt{1-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \sqrt{\frac{n^2}{n^2}-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}$$

z trójkątów:

$$\frac{d}{l} = \cos\beta \Rightarrow l = \frac{d}{\cos\beta}$$

$$\frac{\Delta}{l} = \sin(\alpha-\beta) = \sin\alpha\cos\beta - \cos\alpha\sin\beta$$

$$\Delta = \frac{d}{\cos\beta}(\sin\alpha\cos\beta - \cos\alpha\sin\beta)$$

Płytka płasko-równoległa

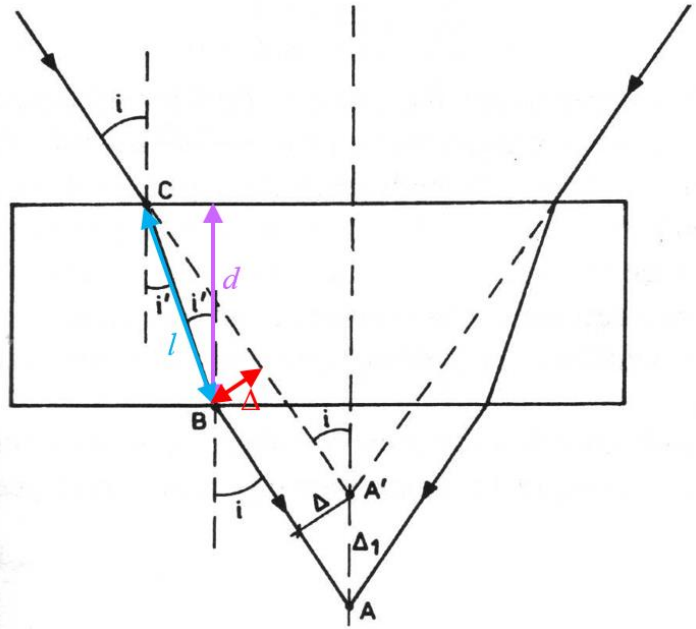

$$i \equiv \alpha$$

$$i' \equiv \beta$$

z prawa załamania:

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow \sin\beta = \frac{\sin\alpha}{n}$$

z „jedynki trygonometrycznej”:

$$\cos\beta = \sqrt{1-\sin^2\beta} = \sqrt{1-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \sqrt{\frac{n^2}{n^2}-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}$$

z trójkątów:

$$\frac{d}{l} = \cos\beta \Rightarrow l = \frac{d}{\cos\beta}$$

$$\frac{\Delta}{l} = \sin(\alpha-\beta) = \sin\alpha\cos\beta - \cos\alpha\sin\beta$$

$$\Delta = \frac{d}{\cos\beta}(\sin\alpha\cos\beta - \cos\alpha\sin\beta)$$

$$\Delta = d\sin\alpha - \frac{d\cos\alpha\sin\beta}{\cos\beta} = d\sin\alpha - \frac{d\cos\alpha\frac{\sin\alpha}{n}}{\frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}} = d\sin\alpha\left(1-\frac{\cos\alpha}{\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}}\right)$$

PRZESUNIĘCIE

Płytka płasko-równoległa

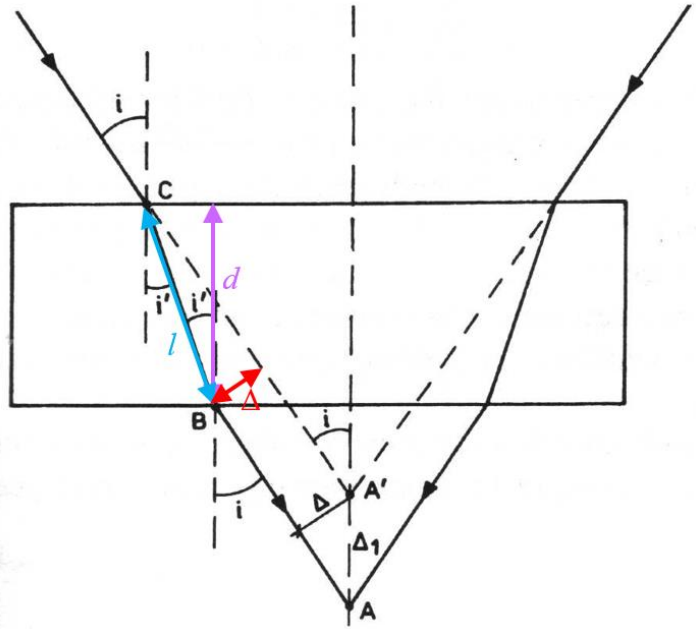

$$i \equiv \alpha$$

$$i' \equiv \beta$$

z prawa załamania:

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow \sin\beta = \frac{\sin\alpha}{n}$$

z „jedynki trygonometrycznej”:

$$\cos\beta = \sqrt{1-\sin^2\beta} = \sqrt{1-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \sqrt{\frac{n^2}{n^2}-\frac{\sin^2\alpha}{n^2}} = \frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}$$

z trójkątów:

$$\frac{d}{l} = \cos\beta \Rightarrow l = \frac{d}{\cos\beta}$$

$$\frac{\Delta}{l} = \sin(\alpha-\beta) = \sin\alpha\cos\beta - \cos\alpha\sin\beta$$

$$\Delta = \frac{d}{\cos\beta}(\sin\alpha\cos\beta - \cos\alpha\sin\beta)$$

$$\Delta = d\sin\alpha - \frac{d\cos\alpha\sin\beta}{\cos\beta} = d\sin\alpha - \frac{d\cos\alpha\frac{\sin\alpha}{n}}{\frac{1}{n}\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}} = d\sin\alpha\left(1-\frac{\cos\alpha}{\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}}\right)$$

PRZESUNIĘCIE

$$\frac{\Delta}{\Delta_1} = \sin\alpha \Rightarrow \Delta_1 = \frac{\Delta}{\sin\alpha} \Rightarrow \Delta_1 = d\left(1-\frac{\cos\alpha}{\sqrt{n^2-\sin^2\alpha}}\right) \xrightarrow{\alpha\to 0} d\left(1-\frac{1}{n}\right)$$

PODNIESIENIE

Płytka płasko-równoległa

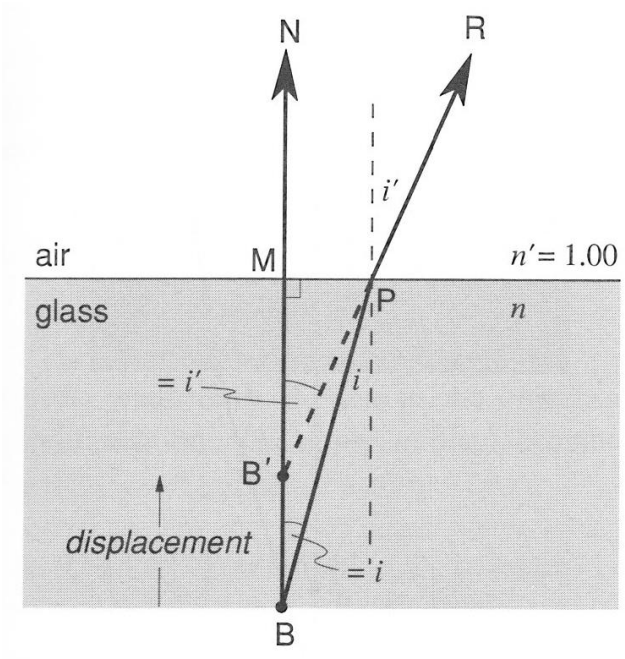

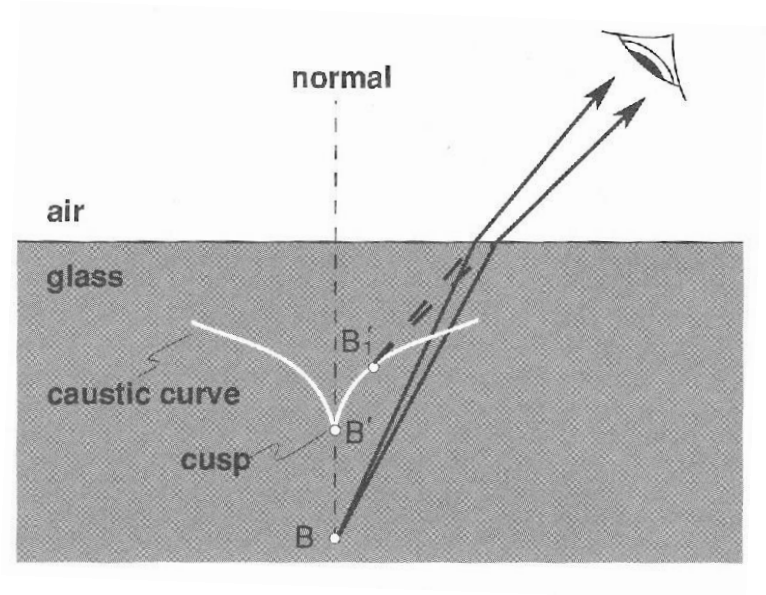

Pryzmat

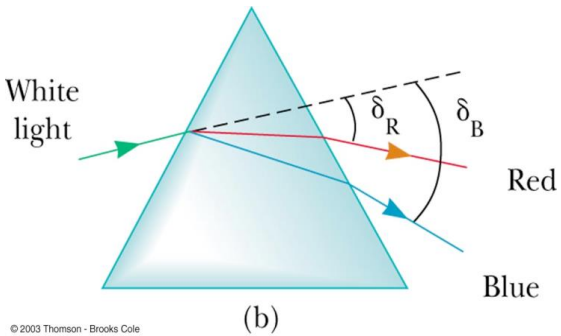

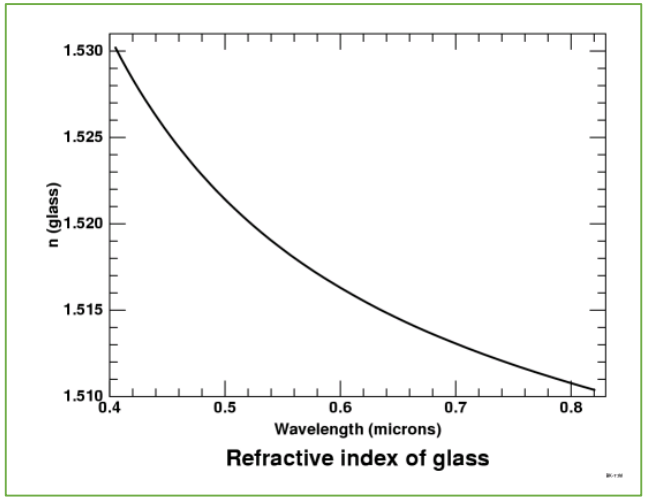

- Pryzmat – ośrodek ograniczony dwiema nierównoległymi płaszczyznami.
- Krawędź łamiąca – prosta powstała z przecięcia obu płaszczyzn.
- Kąt łamiący – kąt między płaszczyznami.

Pryzmat

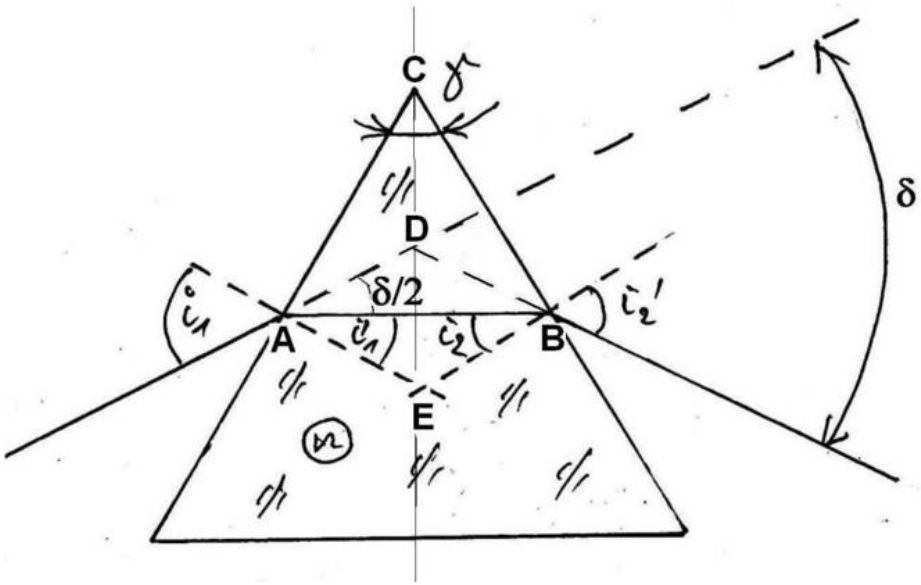

Odchylenie promienia δ jest najmniejsze, gdy światło biegnie przez pryzmat symetrycznie

$$n = \frac{\sin\left(\frac{\delta_{\min} + \gamma}{2}\right)}{\sin\left(\frac{\gamma}{2}\right)}$$

Klin – gdy mały kąt łamiący

$$\delta_k = (n-1)\gamma$$

Pryzmat

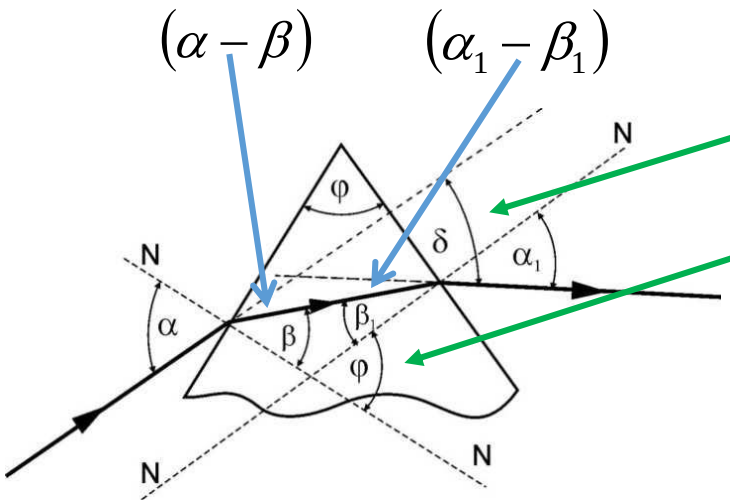

z trójkątów:

$$\delta = (\alpha - \beta) + (\alpha_1 - \beta_1)$$

$$\varphi = \beta + \beta_1 \Rightarrow \beta_1 = \varphi - \beta$$

Pryzmat

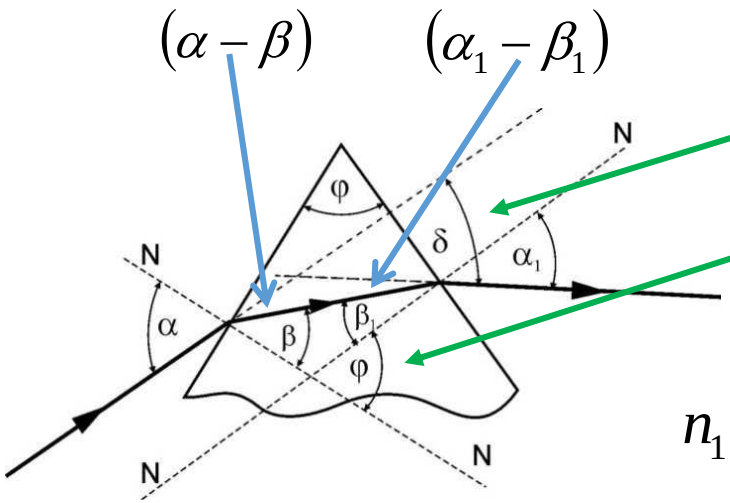

z trójkątów:

$$\delta = (\alpha - \beta) + (\alpha_1 - \beta_1)$$

$$\varphi = \beta + \beta_1 \Rightarrow \beta_1 = \varphi - \beta$$

z prawa Snella:

$$n_1 \sin\alpha = n_2 \sin\beta \Rightarrow \beta = \arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)$$

$$n_1 \sin\alpha_1 = n_2 \sin\beta_1 \Rightarrow \alpha_1 = \arcsin\left(\frac{n_2}{n_1}\sin\beta_1\right)$$

Pryzmat

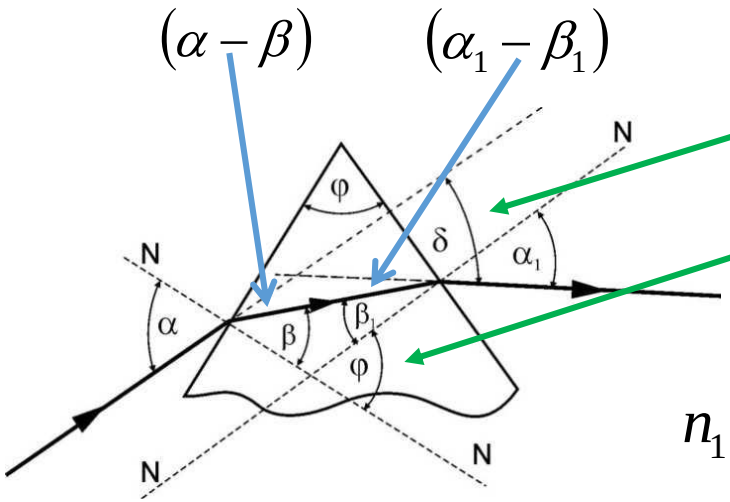

z trójkątów:

$$\delta = (\alpha-\beta)+(\alpha_1-\beta_1)$$

$$\varphi = \beta+\beta_1 \Rightarrow \beta_1 = \varphi-\beta$$

z prawa Snella:

$$n_1 \sin\alpha = n_2 \sin\beta \Rightarrow \beta = \arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)$$

$$n_1 \sin\alpha_1 = n_2 \sin\beta_1 \Rightarrow \alpha_1 = \arcsin\left(\frac{n_2}{n_1}\sin\beta_1\right)$$

$$\delta = \left(\alpha-\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)\right)+\left(\arcsin\left(\frac{n_2}{n_1}\sin\left(\varphi-\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)\right)\right)\right)-\left(\varphi-\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)\right)$$

Pryzmat

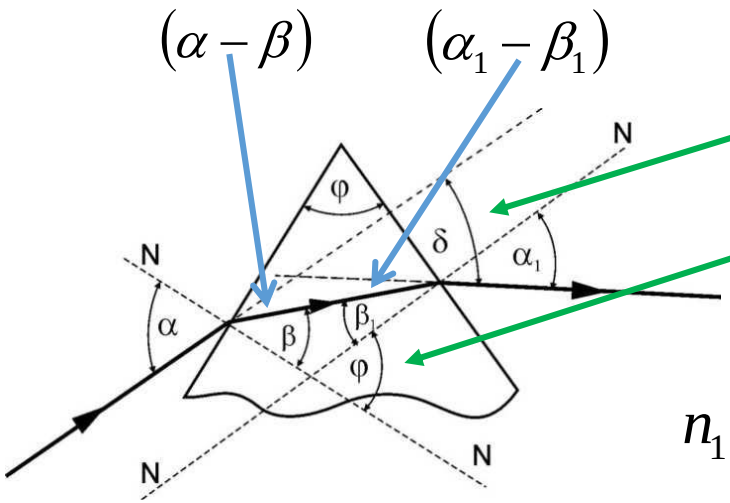

z trójkątów:

$$\delta=(\alpha-\beta)+(\alpha_1-\beta_1)$$

$$\varphi=\beta+\beta_1 \Rightarrow \beta_1=\varphi-\beta$$

z prawa Snella:

$$n_1\sin\alpha=n_2\sin\beta \Rightarrow \beta=\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)$$

$$n_1\sin\alpha_1=n_2\sin\beta_1 \Rightarrow \alpha_1=\arcsin\left(\frac{n_2}{n_1}\sin\beta_1\right)$$

$$\delta=\left(\alpha-\underbrace{\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)}\right)+\left(\arcsin\left(\frac{n_2}{n_1}\sin\left(\varphi-\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)\right)\right)\right)-\left(\varphi-\underbrace{\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)}\right)$$

$$\delta=(\alpha-\varphi)+\arcsin\left(\frac{n_2}{n_1}\sin\left(\varphi-\arcsin\left(\frac{n_1}{n_2}\sin\alpha\right)\right)\right)$$

Pryzmat

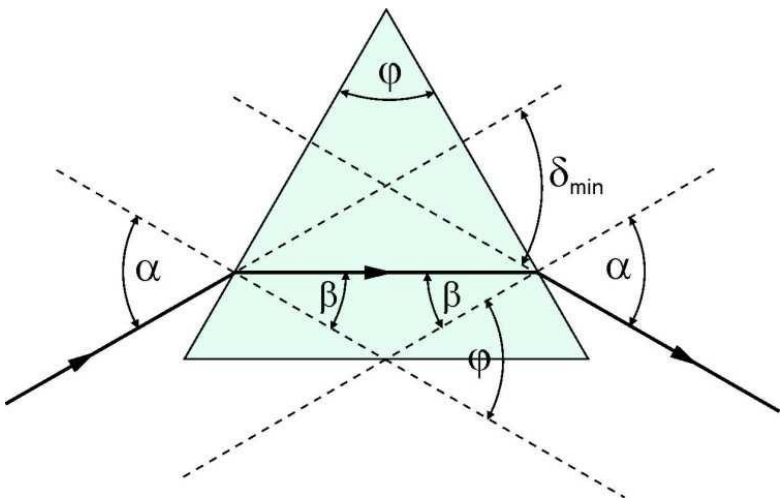

Przypadek symetryczny:

$$\varphi = 2\beta \Rightarrow \beta = \frac{\varphi}{2}$$

$$\delta_{\min} = (\alpha - \beta) + ([\alpha_1 = \alpha] - [\beta_1 = \beta])$$

$$\delta_{\min} = 2\alpha - 2\beta$$

$$\alpha = \frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}$$

Pryzmat

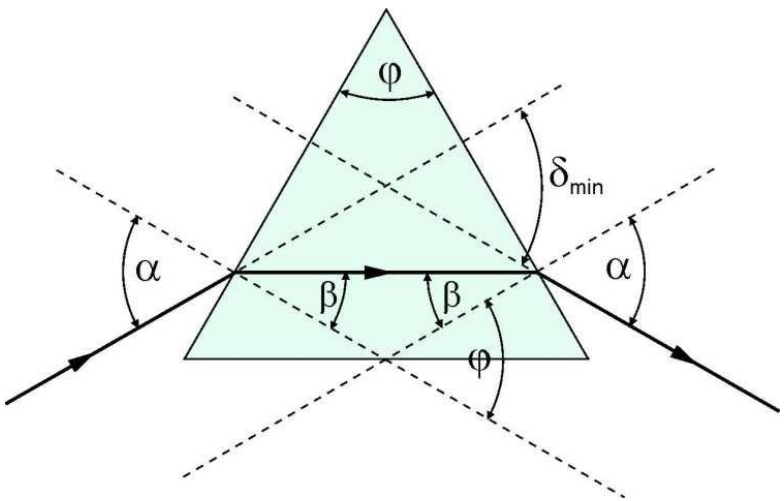

Przypadek symetryczny:

$$\varphi = 2\beta \Rightarrow \beta = \frac{\varphi}{2}$$

$$\delta_{\min} = (\alpha - \beta) + ([\alpha_1 = \alpha] - [\beta_1 = \beta])$$

$$\delta_{\min} = 2\alpha - 2\beta$$

$$\alpha = \frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}$$

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow n = \frac{\sin\alpha}{\sin\beta}$$

$$\boxed{n = \frac{\sin\left(\frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}\right)}{\sin\left(\frac{\varphi}{2}\right)}}$$

Pryzmat

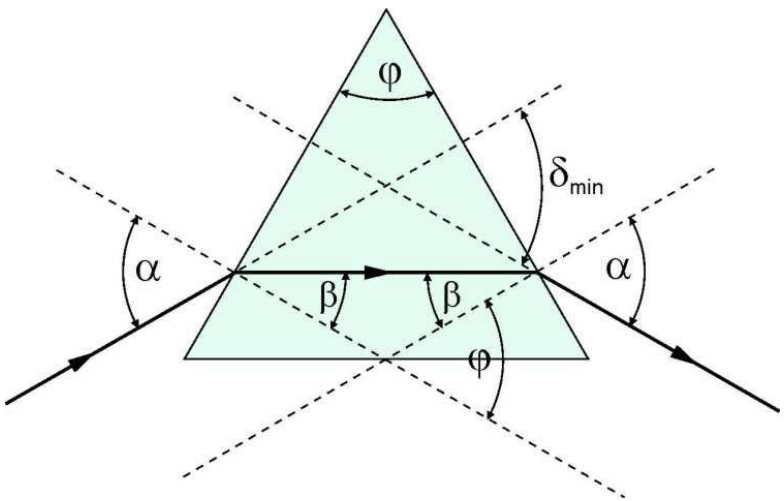

Przypadek symetryczny:

$$\varphi = 2\beta \Rightarrow \beta = \frac{\varphi}{2}$$

$$\delta_{\min} = (\alpha - \beta) + ([\alpha_1 = \alpha] - [\beta_1 = \beta])$$

$$\delta_{\min} = 2\alpha - 2\beta$$

$$\alpha = \frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}$$

$$\sin\alpha = n\sin\beta \Rightarrow n = \frac{\sin\alpha}{\sin\beta}$$

$$\boxed{n = \frac{\sin\left(\frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}\right)}{\sin\left(\frac{\varphi}{2}\right)}}$$

Dla klina - φ małe: $sin\theta \approx \theta$

$$n = \frac{\frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}}{\frac{\varphi}{2}} = \frac{\delta_{\min} + \varphi}{\varphi} \Rightarrow \boxed{\delta_{\min} = \varphi(n-1)}$$

Pryzmat

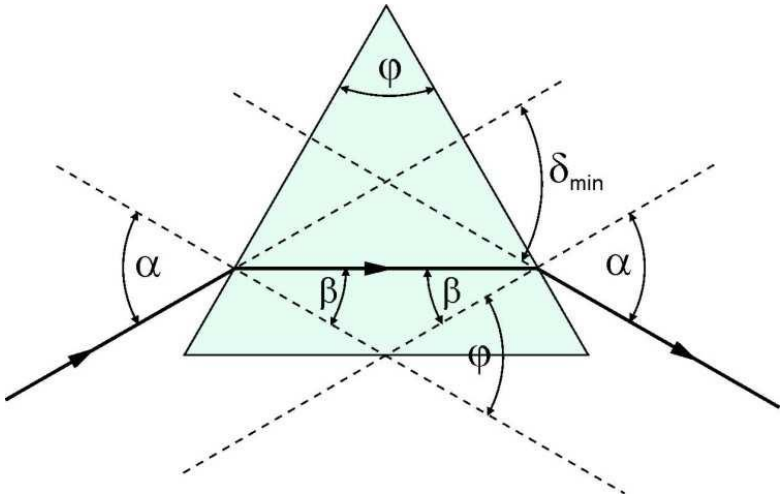

$$n = \frac{\sin\left(\frac{\delta_{\min} + \varphi}{2}\right)}{\sin\left(\frac{\varphi}{2}\right)}$$

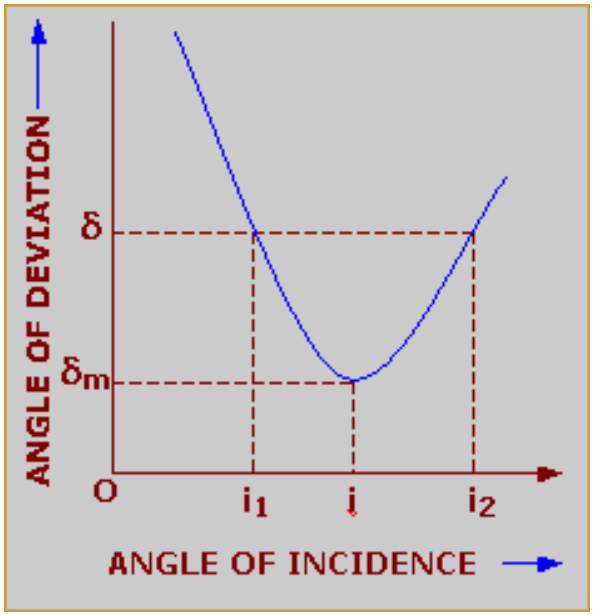

www.ques10.com